CZĘŚĆ XXXIX — № 32. ROK 20 — (1849.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{3}{15}$ MAJA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{2}{14}$ MAJA.

Przez Reskrypt CESARSKI z dnia 30 Marca, 2 i 3 Kwietnia, mianowani kawalerami orderów; *Św. Anny 1 klassy z koroną:* Pochodny Ataman zostających przy odd. Kaukazskim korpusie Dońskich kozaków Jenerał-porucznik *Kreszczatinskoj;* Rzeczywiści Radzcy Stanu: Zarządzający własnym CESARSKIM Kantorem *Janikow* i Dyrektor Kancellaryi Kapituły orderów *Ballin;* Jenerał-majorowie: Dyrektor 2 korpusu Kadetów *Bibikow*, z korpusu inżenjerów i Dyrektor Departamentu rewizyi rachunków w Głownym Zarządzie Dróg Kommunikacyj i Gmachów Publicznych *Polenow 1* i Naczelnik IV okręgu tychże Dróg *Trofimowicz*. — *Św. Włodzimierza 2 klassy*, Radzcy Tajni: Sekretarz Stanu do przyjmowania próśb do Tronu zanoszonych Xiążę *Golicyn 2*, Minister Sekretarz Stanu W. Xięztwa Finlandskiego hrabia *Armfeldt*, Zarządzający Kommisyą umorzenia długów *Jacenkow* i Rzeczywisty Radzca Stanu, Dyrektor szczególnej Kancellaryi Ministerstwa Skarbu w wydziale Kredytowym *Łamanski*.

— Przez rozkaz dzienny CESARSKI z dnia 27 Kwietnia, zostający przy korpusie Gwardyi Jenerał-major *Tutołmin* mianowany Dowodzcą 1 brygady 3 dywizyi Grenadyerów.

— Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale służby Cywilnej z dnia 20 Kwietnia, Radzca Tajny hrabia *Gudowicz*, przyjęty zostaje na nowo do służby i mianowany Łowczym Dworu CESARSKIEGO i Kuratorem honorowym CESARSKIEGO Moskiewskiego Domu wychowania (Podrzutków). — Zostają uwolnieni od służby: dla słabości zdrowia, Ober-dyrektor Moskiewskiej Handlowej Szkoły, Kurator honorowy pomienionego Domu Wychowania Senator Radzca Tajny *Sałtykow;* na własną prośbę Urzędnik V klassy przy Głównozarządzającym Wydziałem Dróg Kommunikacyj i Gmachów Publicznych Radzca Stanu *Korostowcew*, i nagrodzony rangą Rzeczywistego Radzcy Stanu.

— Ukazem CESARSKIM do Rządzącego Senatu z dnia 25 Kwietnia postanowiono co następuje: Gdy z liczby gubernij strefy zachodniej, z której Manifestem 19 Marca b. r. naznaczony został zaciąg rekrutów, w gubernijach Chersońskiej, Taurydzkiej, Ekaterynosławskiej, Połtawskiej i Charkowskiej, z powodu przeszłorocznego w nich nieurodzaju zboża, siana, pomorku bydła i szczególnego pomiędzy mieszkańcami szerzącego się stanu chorowitego, ku wykonaniu zaciągu znaczne przedstawiły się trudności, przeto zaciąg takowy zostaje na ten rok odłożony, a natomiast mają być pobrani rekruci, też w ilości ośmiu z tysiąca, z gubernij strefy Wschodniej jakoto Orłowskiej, Kałuzkiej i Tulskiej, a to w przeciągu od 15 Czerwca do 15 Lipca nieodmiennie. W przyszłym zaciągu te ostatnie gubernije będą uwolnione od dawania rekruta i wyręczone co do tego obowiązku przez pomienione pięć gubernij, którym udzielony jest niniejszy odkład.

— Od Ministerstwa Skarbu wydany został Gubernijalnemu Sekretarzowi *Rozińskiemu* wyłączny na lat pięć przywilej na wynalezione przez Knusmanna, a jemu ustąpione narzędzie do wysysania krwi z ciała zamiast przystawiania pijawek.

Journal de Petersbourg po umieszczonym w № 811 Manifeście CESARSKIM, któryśmy ogłosili w przeszłym № Tygodnika, zawiera artykuł następujący: «Dajemy dziś w przekładzie nowy Manifest, wydany przez N. CESARZA JMCI do swych ludów, z powodu wejścia wojsk naszych do Galicyi. Zasady i pobudki tego ważnego kroku są tam nadto

jasno wyłożone, iżby było potrzeba długo się nad nim rozwodzić. Krok ten gruntuje się na dwóch głównych pobudkach: na powinności moralnej wypływającej dla nas z wyraznego żądania Gabinetu, z którym jesteśmy połączeni przez zobowiązania i ugody dawnego przymierza i na niezaprzeczoném prawie, jakie dla nas wynika z konieczności myślenia w tym razie o własnej naszej obronie.

«Dla każdego kto zada sobie pracę rzucić okiem na ogólne nasze geograficzne położenie, i na stan narodów które zaludniają kraje wzdłuż Karpatów i brzegów Dunaju, rzeczą staje się widzialną, że Monarchija Austryacka niemoże być z tej strony ani na chwilę uszczerbiona w swych posiadłościach lub politycznej potędze, ażeby ztąd nie zaszło ważne zamieszanie w naszych stosunkach sąsiedztwa i w naszych najżywotniejszych interesach. Te interesa zostały wystawione na sztych przez wybuchnienie rokoszu węgierskiego. Ale szczególniej w ostatnich czasach, przez zbieg okoliczności, wynikłych z obowiązku, w jakim przypadkowo Austrya się znalazła, myślenia o obronie swego territorium na kilku punktach razem, ten rokosz przybrał nagle straszliwe rozwicie, o którego naturze i znaczeniu wątpić już nam nie wolno. Od brzegów Theyss, któremi było objęte, powstanie rozszerzyło się nagle aż do brzegów Dunaju. Wyższe Węgry i cała Transylwanija są dziś w jego ręku.

«Wraz z ogniskiem działania rokoszu rozszerzył się stosunkowo obręb jego wpływu rewolucyjnego. Poruszenie nie jest już teraz właściwie węgierskie, ale się stało w połowie polskiém. Służy za podstawę rokoszowi daleko obszerniejszemu, daleko wyżej sięgającemu, który dąży do zbuntowania wszystkich krajów dawnej Polski i do ponowienia dla nas wszystkich klęsk i okropności roku 1831. Ten nowy duch objawił się od chwili, kiedy obóz madżarski został zbiegowiskiem szczątków emigracyi polskiej, tych żołdaków anarchii, których widzimy po wszystkich krajach w służbie wszystkich buntów, w głębi wszystkich spisków, mających za cel obalenie zasadniczych podstaw Społeczności, ażeby je zastąpić krwawemi marzeniami najohydniejszej demagogii.

«Przeszło 20,000 ludzi należących do tej kategoryi są w obecnej chwili zaciągnieni pod chorągwie armii węgierskiej. Składają oni w niej pułki, owszem całkowite uorganizowane korpusy. Ich to wodze, a mianowicie Bem i Dembiński, są głównymi twórcami planów i kierownikami działań wojennych. Zamiary ich przeciw nam nie są bynajmniej skrywane; owszem jawnie się z niemi popisują. Zależą one na tém, iżby przenieść teatr powstania do Galicyi, a przez odbicie i do naszych prowincyj polskich.

«Knowania ich już się w Galicyi i Krakowie przyjęły. Ze strony Transylwanii dążą one do sparaliżowania, przez podburzanie i zachęcenie malkontentów Mołdawsko - Wołoskich, usiłowań które czynimy, wspólnie z Turcyą, dla zachowania spokojności w Xięztwach. Jedném słowem utrzymują one stan fermentacyi nieprzerwanej na obszernej linii naszych granic.

«Taki stan zamętu nie może trwać dłużej bez narażenia naszego położenia na niebezpieczeństwo. Wymagał on z naszej strony środków rychłych i stanowczych.

«Ubolewać wprawdzie przychodzi, że Rossya nie zdołała bezwarunkowo utrzymać się w biernej postawie, jaką była przybrała od początku przesilenia europejskiego. Przeszło od roku niepodobna nieoddać jej tej słuszności, że nie pokazała najmniejszej chęci, nie objawiła żadnej skwapliwości, ku wdaniu się do walki między dwiema zasadami moralnego porządku i anarchii, walki, która nie przestaje rozdzierać łono rodziny europejskiej. Tak długo jak burza społeczeńska szalała w oddaleniu, Rossya pozostawała spokojną, nieporuszoną, w obec zamieszek świata. Widziała zapalającą się wojnę, upadające instytucye, zmieniające się formy Rządów nie wychodząc z neutralności, jaką sobie za prawidło obrała. Ale chwila, kiedy jej działać należało, nie była wcale wyłączona z przewidzeń Rządu Cesarskiego, i jeżeli dziś, pomimowolnie wychodzi ze swej roli oczekiwania, niemniej przeto pozostaje wiernym duchowi uprzednich swych oświadczeń. Jakoż w rzeczy samej, zapowiadając z powodu Manifestu 14 Marca 1848 roku, iż się powstrzyma najściślej od wszelkiego wdawania się w domowe sprawy obcych krajów i że każdemu z nich zostawi wolność zmodyfikowania jak mu się zdawać będzie, wewnętrznej swej Konstytucyi, niezaniedbał on jednak z góry zawarować sobie zupełną swobodę działania na przypadek, jeżeliby odbicie zewnętrznych przewrotów naraziło własne jego bezpieczeństwo i tam, gdzieby równowaga territorialna, traktatami na kończynach jego ustanowiona, mogła być zachwiana lub zmodyfikowana ku jego szkodzie. Owoż, że nasze bezpieczeństwo jest zagrożone przez to co się dzieje lub co się gotuje w Węgrzech, to jasno widać z zamiarów i usiłowań objawianych przez samychże powstańców, a wszelki zamach, jakiby, nawet chwilowo, dokonał którykolwiek Rząd rewolucyjny przeciw całości i jedności Monarchii Austryackiej, byłby też zamachem przeciw stanowi posiadania, który Jego Cesarska Mość, zgodnie z duchem traktatów, uważa być niemniej koniecznym dla równowagi europejskiej, jak i dla spokojności własnego Swego państwa.

«Rząd Cesarski sądził się przeto w przypadku zabezpieczenia się przeciw okolicznościom które był przewidział, a obecne położenie jest brzemienne zbyt wielu zwikłaniami, iżby mu wolno było dać dojrzeć ich zarodom. Uprzedzając je, przyśpieszając pomocą, którą daje sprzymierzonemu Mocarstwu, ugaszenie pożaru grożącego rozszerzeniem się od Dunaju do Wisły, utrzymującego w fermentacyi wszystkie narodowości, rozsiane na tej obszernej przestrzeni, Rossya nietylko używa niezaprzeczonego prawa, które mu nadaje interes własnej ochrony, ale mniema nadto jeszcze działać w interesie wszystkich Mocarstw szczerze sprzyjających pokojowi i dopomagać do utrzymania spokojności w Społeczeństwie, jako i równowagi europejskiej.»

O CHOLERZE.

W Petersburgu: po 27 Kwietnia pozostawało chorych 227 — w ciągu doby przybyło 6 — wyzdrow. 19 — umarło 9 — po 28 Kwietnia pozostało chorych 205.

W ciągu doby przybyło 14 — wyzdr. 15 — umarło 3 — po 29 Kwietnia pozostało chorych 201.

W ciągu doby przybyło 15 — wyzdr. 14 — umarło 7 — po 30 Kwietnia pozostało chorych 195.

W ciągu doby przybyło 10 — wyzdr. 11 — umarł 7 — po 1 Maja pozostało chorych 187.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. 1 Maja przybył do Wiednia transport z 1,100 rannych i chorych z Presburga.

— Pomimo odjazdu z Medyolanu pełnomocników Sardyńskich dla traktowania o pokoj, umocowany Austryacki P. von Bruck pozostał w tém mieście.

— Gazety Austryackie napełnione są wyliczaniem oddziałów które ciągną na wzmocnienie armii działającej przeciw Węgrom.

Wiedeń, 3 Maja. W części urzędowej gazety Wiedeńzkiej czytamy: «Powstanie w Węgrzech przybrało od niejakiego czasu takie rozwicie, i stawi w tej chwili tak wybitny charakter połączenia w jedno wszystkich sił partyi rewolucyjnej w Europie, iż stało się interesem wszystkich Mocarstw wspierać Rząd Cesarski w walce, którą tam toczy przeciw zupełnemu rozprzężeniu wszelkiego spoleczeńskiego porządku. Te ważne pobudki spowodowały Rząd Cesarza Jmci wezwania pomocy zbrojnej N. Cesarza Jmci Wszech Rossyj, który mu ją natychmiast udzielił z najuprzejmiejszą gotowością i w najrozciąglejszy sposób. Srodki umówione pomiędzy dwoma Rządami są już na drodze pełnego wykonania.»

— Gazeta *Wanderer* donosi, że, oficerowie rossyjscy przybyli już do Göding w Morawii w celu wyznaczenia kwater dla wojska.

— Gazeta Wiedeńska pisze, że w skutek ostatnich wypadków w Węgrzech, Rząd Pruski nakazał utworzenie korpusu obserwacyjnego dla strzeżenia granicy Szląskiej od strony Galicyi Austryackiej.

— List z Pragi, z dnia 25 Kwietnia ogłoszony w gazecie Lipskiej zapewnia, że xiążę Windischgrätz zamierza przenieść się na stałe mieszkanię do Belgii z całą swoją rodziną. Wszyscy synowie Xięcia mieli wziąść dymissyą od służby wojskowej austryackiej. Xiążę Windischgrätz jest szwagrem Xięcia Ernesta a synowcem Xięcia Prospera Arenberg.

— Podług wiadomości z Węgier, jenerał Wolgemuth jest w tej chwili ze swym korpusem ponad rzeką Waag, a hrabia Schlick idzie na Comorn z bardzo znacznemi siłami. Główna armija liczy jak twierdzą do 60,000 żołnierza. Przez długi czas nie miano wiadomości od Bema, teraz list prywatny donosi, iż ukazał się pod Temeswar i zajął to miasto.

— Gazeta Wanderer zawiera zdanie sprawy z posiedzeń tak zwanego Sejmu Węgierskiego, odbytych w dniu 14 Kwietnia i w których, na wniesienie Kossutha obwołana została niepodległość Węgier, wyrzeczone odpadnienie od tronu Domu Habsburskiego i wygnanie wszystkich członków dynastyi panującej.

— Następny list Xcia Metternich do Xięcia Puckler Muskau, pisany z Brigton, 23 Grudnia, udzielony z Wiednia ukazał się w rozmaitych gazetach: «Kochany Xiążę, Karol Hugel pokazywał mi list wasz z d. 12 b. m. Uczucia, które jeden nieboszczyk wyraża dla drugiego, przyniosły mi prawdziwą radość. Sam należysz do żyjących i bardzo być może iż w obecnych okolicznościach pokaże się na koncu że jest więcej życia w umarłych, niż w tych, którym się zdaje iż żyją. Nie mylisz się, kiedy mię sądzisz być spokojnym. Ta odwaga jest prawnym udziałem wszystkich, którzy wiedzą czego chcą, albowiem wiedzą co jest słusznėm.

«Takie to przekonanie stanowi moję siłę, która wyraziła się przez spokój wśród poruszenia. Historya, ten wielki Sąd Przysięgłych, opiera swe wyroki na dwóch podstawach: Przeszłości i Przyszłości, na początku i na końcu.

«Teraźniejszość jest tylko mostem łączącym te dwa brzegi między sobą.

«Życie przepędza się na brzegach, ale nie na tymto moście i historya odda mi sprawiedliwość, iż nie rozbijałem mego namiotu na przejściu. Inna nauka, jeszcze ważniejsza, wynika z historyi, mianowicie, że wolność może jedynie wzrastać na niwie Prawa, która jest razem zawsze i niwą Porządku. Żyłem dla Porządku, a przeto żyłem dla Wolności, nie dla urojonej, ale dla prawdziwej, ogrzewającej, ożywiającej. Jeżelim się pomylił, błąd moj nie jest w mojej woli, ale w słabości mego rozumu. Ostatnie miesiące nie zdają się mi nader sprzyjać oskarżeniom przeciw mnie zanoszonym, przynajmniej nie zdołały zamącić pokoju mego sumienia. *Kto pożyje, zobaczy.* Nie należę do tych rzędu, ale historya żyć będzie a ja z pogodą duszy czekam jej sądu. Moja żona dziękuje serdecznie za waszą pamięć i ucieszy się niemniej odemnie z oglądania Xięcia, jeżeli kiedykolwiek jeszcze spotkamy się tu na ziemi. Gdzie i kiedy, któż zgadnie? W całym świecie znam tylko dwa miejsca: scenę i lożę. Zszedłszy ze sceny, usiadłem w loży; nie mogę inaczej: towarzystwo parterowe jest zbyt dla mnie pomieszane, a raju (paradys) szukam już nie na tym ale na innym świecie.

«Wiesz przeto gdzie w tej chwili zostaję.

«Przyjm, proszę, etc. Metternich.

SAXONIJA. *Drezno, 3 Maja.* Wczora złożony został Królowi Jmci adress od delegowanych miasta, Rady Municypalnej i Gwardyi Gminowej w przedmiocie zagadnienia o

Cesarstwie Niemieckiém. Król wzręcz odpowiedział, iż mu niepodobna jest przyjąć Konstytucyi tego Cesarstwa.

Radzca Tajny Zschwiński podjął się złożenia nowego Gabinetu, który dotąd złożony jest tylko z PP. Beust, Rabenhorst i Behr.

Komisarz Władzy Centralnej Minister von Watzdorf odjechał dziś z Drezna do Weimar, oświadczywszy że posłannictwo swoje uważa za skończone.

Drezno, 4 Maja. Ważne zaburzenia zaszły wczora w tutejszej stolicy; ulice zostały zakrwawione walką między wojskiem i tłuszczą demagogów, którzy wzięli na pozor domaganie się ogłoszenia Konstytucyi Cesarstwa, podburzyli pospólstwo i mieli, jak się zdaje, zamiar ogłoszenia Rzeczypospolitej. Ostatnie wiadomości z Monitora Pruskiego dochodzą do odjazdu poczty; walka trwała jeszcze w okolicach arsenału.

— Monitor Pruski z d. 5 Maja donosi, że w tym dniu pułk grenadyerów Alexandra posłany został drogą żelazną do Drezna w pomoc wojsku Saskiemu.

KROLESTWO WIRTEMBERGSKIE. *Stuttgardt, 30 Kwietnia.* Ministrowie wydali proklamacyą do ludu, w której mówią, iż gdy Król ustąpił woli narodu i przyjął Konstytucyą Frankfurtską, wszelkie nieporozumienie między narodem i Rządem ustać powinny i że przeto Gabinet będzie się opierał jak najdzielniej wszelkim zamachom na zachwianie porządku prawnego i Monarchii Konstytucyjnej, w czém spolega na spółdziałaniu większej części dobrzemyślącej ludności, armii i gwardyi narodowej.

ANGLIJA.

LONDYN, *1 Maja.* Królowa Jmć z Xięciem Albertem jeździli zawczora do Kew, dla odwiedzenia Xięcia i Xiężny Cambridge; 30 Kwietnia był wielki bal w pałacu Buckingham. Z powodu tego balu powtórne odczytanie w Izbie Gmin billu o uchyleniu dla izraelitów roty przysięgi, która dotąd nie pozwola im być członkami Parlamentu, zostało przez samychże stronników tego środka odłożone na poźniej; chcą oni albowiem iżby ten bill przeszedł do Izby Lordów jak największą większością, a tej niespodziewają się otrzymać, jeżeli wielu członków zaproszonych na bal będzie brakowało w Izbie.

Na posiedzeniu Izby Gmin 26 Kwietnia Adwokat Jeneralny (Sollicitor General) rozwijał pobudki i szczegóły billu który Rząd wnieść zamierza dla złatwienia w Irlandyi sprzedaży własności ziemskich zastawionych. Chodzi o usunienie trudności prawie nieprzezwyciężonych, które w dotychczasowym porządku rzeczy zachodzą przy wybyciu i kupnie dóbr pomienionego rodzaju, formalnosoi zmudnych, zwłok rozmaitych i wśród nich otwartej drogi do nieskończonego pieniactwa, które odstręczały kapitalistów od nabywania takich własności. W tym celu Rząd pragnie ustanowić Kommisyą ze trzech Członków w samejże Irlandyi, któraby bez wszelkich trudności zarządzała z własnej uwagi sprzedaż dóbr zastawionych i omijała wszelkie formalności dotychczasowej procedury. Nabywcy będą bezpośrednio wprowadzani w posiadanie, a pieniądze składane do Banku Irlandskiego dla rozdania wierzycielom. Jeżeliby z appelacyi w processach, jakie z rzeczy przedaży powstać mogą, zapadł w sądzie Kanclerskim wyrok przeciwny zdaniu Kommisyi, ta raz jeszcze czynność swoję roztrząśnie i ostatecznie o niej zawyrokuje, z wolnością appelacyi już tylko do Rady Tajnej.

Jak z tego widać, środek ten jest reformą radykalną i właściwie nie jest niczém więcej, jak urzeczywistnieniem myśli przed dwoma tygodniami podanej przez sira Roberta Peela o wywłaszczaniu przymuszoném posiadaczy dóbr odłużonych, i posłuży, jak się on wyraził, do wszczepienia kapitałów angielskich na ziemi Irlandskiej. Rząd prawie jednomyślnie został upoważniony przez Izbę do wniesienia tego billu i odebrał zewsząd powinszowania za swą wytrwałość i troskliwość o interesa Irlandyi.

Londyn, 2 Maja. Ogłoszono urzędowie mianowanie dawnego posła w Madrycie P. Lytton Bulwer posłem do Stanów Zjednoczonych.

— Gazety wszystkich stronnictw zgadzają się, że zmiana w Gabinecie jest nieunikniona. *Sun* twierdzi, że w razie niepowodzenia we względzie billu o żegludze, Ministrowie rozpuszczą Parlament. Podług innych, w przypadku usunięcia się lorda Russell, sir Robert Peel przychylając się do żądania Królowej obejmie ster Rządu.

— W końcu posiedzenia, 30 Kwietnia, Izba Gmin przyjęła bill o podatku wsparcia dla ubogich Irlandskich.

— Królowa nabyła znaczny obszar ziemi na smętarzu Kensalgreen i rozkazała wybudować tam grobowiec dla osób Rodziny Królewskiej.

— *Times* ogłasza wiadomości odebrane z Indyj po 4 Kwietnia. Dowodzcy Sikhów Czater Sing, Szirsing i trzynastu pomniejszych z 16,000 wojska zdali się bezwarunkowo wojskom anglo-indyjskim pod wodzą jenerała Gilbert. Cała artyllerya Sikhów, to jest 41 działo, dostała się w ręce angielskie ków. 18 Marca jenerał Gilbert na czele swego korpusu wszedł do twierdzy Attock, z których Dost-Mohammed ze swemi Afganami ustąpił. Wojska angielskie zbliska go ścigają i spodziewają się zajść mu drogę od wąwozu Kyber. Uważają powszechnie przyłączenie Pendżabu do posiadłości angielskich jako rzecz już niewątpliwą.

FRANCYA.

PARYŻ, *1 Maja.* Dziś na Zgromadzeniu Narodowém toczyły się dalsze rozprawy nad projektem prawa o organizacyi Armii.

— Wczora wieczorem miały miejsce jeszcze skupiania się na bulwarach, ale te składały się głównie z ciekawych. Zatrzymano kilkanaście osób, o godzinie 11 w nocy spokojność została przywrocona.

— Podług wiadomości z wyprawy włoskiej, część wojsk francuzkich zostaje w koszarach w Civita Vecchia, a część obozuje w okolicach. Straż miasta powierzona jest w po-

łowie wojskom francuzkim, a w połowie rzymskim. Flotylla parowa opuściła Civita Vecchia 28 Kwietnia i odpłynęła do Tulonu, gdzie zabierze nowe pułki, a mianowicie brygadę Chadcysson; dalsze wojska będą zabrane na okręty w Marsylii, dokąd codzień przybywają nowe oddziały.

— Na posiedzeniu, 30 Kwietnia, Zgromadzenie przyjęło bezspornie projekt prawa o zniesieniu majoratów i substytucyj; prawo o wynagrodzeniu właścicieli plantacyj za wyzwolenie murzynów, zostało odczytane poraz trzeci.

Paryż, 2 Maja. Ważne rosprawy toczyły się dziś na Zgromadzeniu nad projektem do prawa o obchodzeniu uroczystości 4 Maja, jako rocznicy ogłoszenia Rzeczypospolitej. Kommisya, roztrząsająca projekt, dodała doń artykuł stanowiący iż, z powodu tej uroczystości, udzielona zostaje zupełna amnestya wszystkim, którzy z mocy Dekretu 27 Czerwca 1848 zostali zesłani. Temu artykułowi oparli się Ministrowie, a szczególniej Spraw Wewnętrznych i Prezydent Gabinetu, dowodząc, że amnestya powinna być zostawiona Rządowi, któremu jedynie może być wiadomo, czyli z niej złe dla kraju nie wynikną skutki. Zresztą, z liczby 14,000 zesłanych 12,000 już są powrócene, 900 otrzymają amnestyą 4 Maja, tak iż zastaje tylko 1,100 na zesłaniu, a i ci będą zwróceni do ojczyzny za pierwszą możnością. Artykuł dodatkowy Kommisyi i poprawa do niego, podana przez P. Senard, który chciał dać Rządowi półroku zwłoki dla udzielenia amnestyi, odrzucone zostały 339 głosami przeciw 288.

— Paryż w tej chwili jest spokojny, lubo partye są w największym ruchu z powodu zbliżających się wyborów.

— Mowa jest o przywróceniu urzędu Gubernatora Paryża i sądzą że nim będzie mianowany jenerał Changarnier.

— Mówią że poselstwo w Hiszpanii będzie powierzone P. de Lagrenée.

— Wojska wyprawy francuzkiej do Włoch mają rozkaz nie brania nic w kraju inaczej jak za gotowe pieniądze.

— Piszą z Montpellier, że tamtędy do Tulonu przewieziony został w dniu 27 Kwietnia jenerał karlistów Cabrera. Gazeta *Union* ogłasza list jego do przyjaciela w Paryżu, w którym Cabrera mówi: «Zostałem zatrzymany w jednym domu na samej granicy, gdzie znajdowałem się dla wypełnienia pewnego zlecenia nie zaś w ucieczce; ponieważ przez trzy dni przedtém biłem i rozpraszałem nieprzyjaciela.

WŁOCHY.

SARDYNIJA Twierdza Alexandrya 24 Kwietnia zajęta została przez 3,000 wojska austryackiego z takąż liczbą wojsk Sardyńckich. Mieszkańcy byli upzedzeni przez władze i wszystko odbyło się najspokojniej.

— Process jenerała Ramorino rozpocznie się niezwłocznie; Prokurator wnosi, jak twierdzą, karę śmierci.

— X. Gioberti wrócił z Paryża do Turynu 24 Kwietnia. Gazeta *Times* zapewnia, że poseł ten proponował Rządowi Francuzkiemu ustąpić Sabaudyą i Hrabstwo Nice w zamian za Parmę i Placencyą, które łatwoby było przyłączyć do Piemontu jeżeliby Francya zgodziła się dopomagać wyższym Włochom przeciw Austryi. Prezes Bonaparte i jego Gabinet odrzucił bez żadnego wahania się przełożenia X. Gioberti.

— Jenerał Chrzanowski, o którym, od nieszczęśliwego wypadku ostatniej kampanii nie było mowy, nieprzystaje nalegać na Ministrów o ogłoszenie jego raportów, a gdy mu odpowiedziano iż takowe zaginęły, jenerał posłał kopije tychże, lecz dotąd żaden z nich nie został podany do wiadomości publicznej.

TOSKANIJA. *Florencya, 22 Kwietnia.* Rząd tymczasowy, w imieniu Wielkiego Xięcia, zaprotestował przeciw zajęciu Massa i Carrara oraz prowincyj Łunigiana i Garfagnana, które nazywa zgwałceniem territorium. Wielki Xiążę oświadczył że obejmuje stér Rządu.

— Legija Lombardzka, złożona z lombardczyków i polaków, która była przedtém w służbie Sardyńskiej, a następnie udała się na obronę granicy Toskańskiej, do Pistoja, przeszła z bronią i bagażami na ziemię Państwa Rzymskiego, rozbroiwszy post dragonów, strzegący granicy.

RZYM. Gazety Rzymskie wspominają o bandach, które się na rzecz Papieża potworzyły w górzystej części kraju i staczają utarczki z wojskami Rplitej. Te ostatnie miały dotąd, podług tychże gazet, przewagę nad geryllasami.

KROLESTWO OBU SYCYLIJ. Statek parowy Sycylijski *Indépendance* przybył 26 Kwietnia do Marsylii z Palermu, zkąd wypłynął 22 tegoż miesiąca. Gazeta Marsylska *Sémaphore* pisze z tego powodu: «Można uważać jak fakt dokonany poddanie się Palermu i uspokojenie całej wyspy. W dniu 21 tegoż miesiąca, za odebraniem wiadomości o zbliżaniu się eskadry neapolitańskiej, która była w Messynie, Rząd Palermu, podupadły na duchu przez ostatnie wypadki w Katanie i zajęcie Syrakuzy i chcąc uniknąć krwawej bitwy, postanowił, że deputacya, wybrana od ludu, uda się do jenerała Filangieri, Xięcia Satriano, wodza naczelnego sił Neapolitańskich, dla złożenia mu poddania się miasta i proszenia o amnestyę zupełną. To postanowienie Rządu było przyjęte spokojnie przez pewną część ludności, ale druga nie chciała przystać do tego aktu, poczytując go za poniżający dla Sycylii. Wszakże delegowani zostali obrani.

«Przed ich odjazdem Rząd przedsięwziął wszystkie środki dla ochrony osób skompromitowanych w ostatnich wypadkach. Na statku było 200 emigrantów, między którymi jenerał Mierosławski, raniony pod Kataną, dwaj członkowie Rządu tymczasowego i kilku deputowanych. Naczelnik byłego Rządu Ruggiero Settimo i kilku Ministrów zabrali się na okręt angielski *Bellerophon*, który miał ich odwieść do Malty. Inny statek *Palermo* spodziewany jest do naszego portu, również z wielką liczbą emigrantów.»

Podług innej gazety Marsylskiej, tameczne władze miały rozkaz opierania się wylądowaniu i słychać było, że Prefekt odwoływał się w tym względzie przez telegraf do Paryża; wszakże wszyscy podróżni statku *Indépendance* wysiedli na brzeg w Marsylii.

— Listy z Toskanii twierdzą, że przywiązanie do Wielkiego Xięcia i pragnienie jego powrotu dochodzą do pałacu. Podług innych korrespondencyj, w całych Włoszech największe oburzenie wzniecity świętokradzkie parodye obrzędów Wielkiego Tygodnia, wyprawione w Rzymie przez Rząd rewolucyjny.

— Donoszą że Król Obu Sycylij ciągnie do Ankony na czele 15,000 żołnierza. Te siły nie pójdą wszakże do Rzymu.

— Siła zbrojna rewolucyjnego Rządu Rzymskiego nie przechodzi 20,000 ludzi.

— Po dzień 28 Kwietnia wiedziano w Turynie że Liwurn nie był się jeszcze poddał prawej władzy. Wiadomości z tego miasta zgodnie twierdzą, że ludność właściwa w znacznej większości przeciwna jest rewolucyi; burzyciele są wyłącznie cudzoziemcy i po większej części francuzi. Jest to nowy dowod że Italija ma w sobie zawiązek rewolucyi, utworzony ze zbiegu ludzi wszystkich krajów, który z niepojętą szybkością przenosi się wszędzie gdzie jest powstanie przeciw czemu lub komukolwiek, a który znika z niemniejszą szybkością, ilekroć powstanie ma zostać pokonane. Symptomata wielkiego znaczenia i poruszenie umysłów w klassach roboczych każą wróżyć, że Liwurn, podobnie jak Florencya, wkrótce odzyskany będzie dla prawej władzy. Tymczasem zaś władza rewolucyjna w tém mieście, w zbytkach swych przeszła wszystko cokolwiek w podobnych okolicznościach widziano. Co chwila nakłada Kontrybucye na zamożniejszych obywateli a do ściągnienia tych opłat ma oddzielną gwardyą pretoryańską, dla której wszelkie środki są dobre. W ostatnich czasach wydarto zamki i zawiasy z drzwi wszystkich domów, mających pewny pozor dostatku, a to dla tego iżby Lud Wszechwładny mógł w każdym czasie wejść do kogo mu się podoba.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *3 Maja.* Dziś Zgromadzenie Narodowe przyjęło budżet Ministerstwa Sprawiedliwości i przeszło do budżetu Ministerstwa Wojny. Na wczorajszém posiedzeniu P. Ledru-Rollin zburżył się na gwałty i obelgi, które mu były osobiście wyrządzone przez gwardzistów narodowych w Moulins, podczas danej tam uczty. P. Ledru domagał się zarządzenia śledztwa Parlamentowego w tym przedmiocie. Pierwszy Minister oświadczył że się temu nie opiera i zostawuje to do roztrzygnienia Izby. — Zapewniają że Rząd odebrał wiadomość o wejściu wojsk francuzkich do Rzymu. Zajęcie miasta odbyło się bez wystrzału. Wszakże Triumwirat zawsze jeszcze jest na czele Rządu Rplitej Rzymskiej. Już w przeszłą środę wiadomo było Rządowi że jenerał Oudinot ciągnie na Rzym w 6,000 ludzi, i że resztę sił swoich zostawił w Civita Vecchia.

— Komitet Prassy umiarkowanej, ustanowiony przez partyą nazywającą się od ulicy de Poitiers i mający na celu przeciwdziałać wpływowi złych publikacyj, szczególniej socyalistowskich, czyni ogromne postępy i składki, które zbiera wynoszą już bardzo znaczną summę. Trzy publikacye znakomite: *l'Ordre*, *le Moniteur du Dimanche* i *Revue des Deux Mondes* przystały do tego stowarzyszenia, które nadto rozdało już 620,000 rozmaitych broszur w duchu zdrowych zasad. Zatrzymano na komorze paki z obrazami pochodzącemi z Watykanu. Paki te przywiezione zostały przez jednego żyda niemieckiego, który ma polecenie je sprzedać. Zapewniają że Rząd francuzki odda te obrazy w rozrządzenie Papieża.

Paryż, 4 Maja. Dziś odkrywa się uroczystość obchodu rocznicy Konstytucyi; miasto spokojne. — W gazecie Marsylskiej donoszą że młody Król Sardyński Wiktor Emmanuel abdykował na rzecz małoletniego syna swego teścia arcyxięcia Raynera.

DREZNO, *5 Maja.* W skutek dwudniowej walki na ulicach Drezna, w której buntowny motłoch wraz z gwardyą gminową usiłował opanować zamek i arsenał, obronione z dziwną walecznością przez 1,800 żołnierzy, Król Jmć 4 Maja z Ministrami odjechał do sławnej twierdzy Konigstein, dokąd przybył bez przeszkody. Powodem, raczej pozorem do buntu było nieprzyjęcie przez Króla Konstytucyi Cesarstwa Niemieckiego, dopokąd takowa nie będzie przez innych panujących przyjęta. Komitet rewolucyjny bezpieczeństwa ustanowił Rząd tymczasowy złożony z niejakich Tschirner, Heubner i Todt, który wydał stosowne proklamacye. Dziś w nowém mieście afiszowano proklamacyą Królewską datowaną z Konigstein 4 b. m. Król trwa w postanowieniu nieprzyjęcia Konstytucyi, wzywa lud swój aby wrócił do prawnego porządku i nie zmuszał go uciekać się do środków surowości. Inna proklamacya wydana została dziś przez Ministrów, którzy oznajmują iż wrócili do Drezna na swoje stanowiska i wzywają też narod do poddania się prawej władzy a protestują przeciw Rządowi Tymczasowemu. Wojska wierne zajmują stare miasto, zamek i arsenał. Wszakże Rząd rewolucyjny ogłosił iż wojska zgodziły się ażeby arsenał był strzeżony wspólnie tak przez nie same, jako i przez rwardyą gminową.

Drezno 7 Maja. Miasto jeszcze zostaje w tém samem położeniu.

WIEDEŃ, *5 Maja.* W gazecie *Wanderer* piszą: «Dziś przybył tu N. Cesarz Jmć Franciszek-Józef w towarzystwie hrabi Grunne i stanął w pałacu Schönbrunn. Sądzą że J. C. Mość uda się do głównej kwatery czynnej armii. — Za zgodą rozmaitych Mocarstw i na wezwanie Wielkiego Xjęcia Toskańskiego i Papieża, korpus austryacki, pod wodzą jenerała d'Aspre wystąpi w tych dniach z Parmy i Massy i wejdzie w granice Toskanii i Państwa Papiezkiego.

WŁOCHY. Układy o pokój między Austryą a Sardyniją nie były jeszcze wznowione, w dacie 29 Kwietnia. Największa trudność zależy na wymaganych przez Austryą 220 miljonach, których Sardynija nie chce i nie może wypłacić. — Zapewniają że Rząd rewolucyjny Rzymski ogłosił francuzów za wyjętych z pod prawa i że wezwał wszystkich obywateli do obrony zagrożonej ojczyzny. Sądzą że te wojownicze proklamacye Mazziniego są tylko podstępem dla zakrycia ucieczki którą zamierza. — Posłowie zagraniczni bawiący w Gaecie, prosili Króla Neapolitańskiego iżby kazał wejść na ziemię Rzymską Korpusowi od 6,000 ludzi dla pomocy mieszkańców prowincyj pogranicznych, którzy tego tylko oczekują ażeby powstać w massie przeciw Rządowi rewolucyjnemu.

(Journ. de S. P. Psz. Poln. R. I.)

Позволяется печатать. 2 Мая 1849 года. *Ценсоръ И. Срезневскій.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.